

**ZAKON
O DOPUNAMA ZAKONA O KORIŠĆENJU ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA***

Član 1

U Zakonu o korišćenju energije iz obnovljivih izvora* („Službeni list CG“, broj 82/24) poslije člana 8 dodaje se novi član koji glasi:

„Javni objekti – vodeća uloga u korišćenju obnovljivih izvora energije

Član 8a

Državni organi, organi državne uprave, organi uprave, državni fondovi, javne ustanove i druga pravna lica koja se finansiraju iz budžeta Crne Gore, odnosno organi jedinice lokalne samouprave, organi lokalne uprave, javne ustanove i druga pravna lica koja se finansiraju iz budžeta jedinice lokalne samouprave dužni su da obezbijede da objekti za potrebe organa državne uprave i organizacija, organa i organizacija jedinica lokalne samouprave i organizacija koje obavljaju javnu službu, koji posluju sredstvima u državnoj svojini, kao i drugi objekti u državnoj svojini (u daljem tekstu: javni objekti) imaju vodeću ulogu u pogledu korišćenja energije iz obnovljivih izvora.

Udio energije iz obnovljivih izvora u javnim objektima mora da bude veći od minimalnog udjela propisanog za druge zgrade.

Prilikom izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih javnih objekata obavezno se razmatra i, kada je to tehnički, ekonomski i funkcionalno izvodljivo, primjenjuje:

- proizvodnja energije iz obnovljivih izvora na objektu ili u njegovoj neposrednoj blizini;
- korišćenje obnovljivih izvora energije za grijanje i hlađenje;
- ugradnja sistema za skladištenje energije.

Posebne mjere i ciljeve za povećanje udjela energije iz obnovljivih izvora u javnim objektima iz stava 1 ovog člana, u okviru Nacionalnog energetskog i klimatskog plana utvrđuje Vlada.

Bliže uslove, način primjene i praćenje ispunjenosti obaveza iz st. 1, 2 i 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.“

Član 2

Poslije člana 11 dodaje se pet novih članova koji glase:

„Koordinisano kartiranje područja za razvoj obnovljivih izvora energije

Član 11a

Radi utvrđivanja doprinosa Crne Gore ciljevima učešća energije iz obnovljivih izvora i planiranja njihovog razvoja, organ državne uprave nadležan za prostorno planiranje sprovodi koordinisano kartiranje teritorije Crne Gore.

Kartiranjem iz stava 1 ovog člana identifikuju se:

- potencijali za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora;
- raspoložive površine na kopnu, podzemlju, moru i unutrašnjim vodama;
- područja pogodna za izgradnju postrojenja za obnovljive izvore energije;
- područja za prateću infrastrukturu, uključujući elektroenergetsku mrežu i sisteme skladištenja energije.

Kartiranje se sprovodi korišćenjem prostornih podataka, geografskih informacionih sistema i drugih digitalnih alata.

Kartiranje se može zasnivati na postojećim planskim dokumentima, uključujući planove područja mora, kao i druga relevantna dokumenta.

Rezultati kartiranja koriste se kao osnova za izradu planskih dokumenata i određivanje područja za ubrzani razvoj obnovljivih izvora energije.

Kartiranje se periodično preispituje i, po potrebi, ažurira, naročito u okviru ažuriranja Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana.

Metodologiju koordinisanog kartiranja propisuje organ državne uprave nadležan za prostorno planiranje.

Područja za ubrzani razvoj obnovljivih izvora energije

Član 11b

Područja za ubrzani razvoj obnovljivih izvora energije određuju se planskim dokumentima, na osnovu rezultata kartiranja iz člana 11a ovog zakona.

Područja iz stava 1 ovog člana određuju se u obimu koji je dovoljan za ostvarivanje ciljeva učešća energije iz obnovljivih izvora utvrđenih ovim zakonom i Nacionalnim energetskeg i klimatskog planom.

Podsticanje korišćenja obnovljivih izvora energije za grijanje i hlađenje

Član 11c

Radi povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja, Ministarstvo i drugi nadležni organi preduzimaju mjere za podsticanje primjene sistema i opreme koji koriste obnovljive izvore energije.

Mjere iz stava 1 ovog člana obuhvataju naročito:

- podsticaje za ugradnju sistema obnovljivih izvora energije u zgradama;
- razvoj i unaprjeđenje sistema daljinskog grijanja i hlađenja zasnovanih na obnovljivim izvorima energije;
- podsticanje korišćenja toplotnih pumpi, solarnih termalnih sistema i drugih tehnologija;
- informisanje i edukaciju korisnika energije;
- podršku inovativnim i visokoefikasnim tehnologijama.

Mjere iz stava 1 ovog člana sprovode se u skladu sa Nacionalnim energetskeg i klimatskog planom i drugim strateškim dokumentima.

Ministarstvo i drugi nadležni organi mogu propisati posebne programe i finansijske mehanizme za podsticanje korišćenja obnovljivih izvora energije za grijanje i hlađenje.

Odlučivanje o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu za projekte obnovljivih izvora energije u područjima za ubrzani razvoj

Član 11d

Za projekte proizvodnje energije iz obnovljivih izvora koji se realizuju u područjima za ubrzani razvoj obnovljivih izvora energije sprovodi se postupak odlučivanja o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje procjena uticaja na životnu sredinu.

Postupak iz stava 1 ovog člana okončaće se u roku od 45 dana od dana podnošenja potpune dokumentacije potrebne za taj postupak.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, postupak se okončati u roku od 30 dana za:

- projekte proizvodnje energije iz obnovljivih izvora instalisane snage do 150 kW;
- projekte modernizacije postojećih postrojenja bez značajnog povećanja uticaja na životnu sredinu.

Prilikom odlučivanja u postupku iz stava 1 ovog člana, organ nadležan za postupak procjene uticaja na životnu sredinu uzima u obzir mjere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu utvrđene planskim dokumentima za područja za ubrzani razvoj obnovljivih izvora energije.

Postupak iz stava 1 ovog člana sprovodi se radi utvrđivanja da li projekat može da izazove značajne nepredviđene negativne uticaje, uzimajući u obzir osjetljivost područja i mjere ublažavanja utvrđene planskim dokumentom.

Projekti iz stava 1 ovog člana ne podliježu ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu, ako su usklađeni sa mjerama ublažavanja uticaja utvrđenim planskim dokumentom i ako se u postupku iz stava 1 ovog člana utvrdi da projekat neće imati značajne nepredviđene negativne uticaje.

Ako je za projekte iz ovog zakona potrebna procjena uticaja na životnu sredinu, organ nadležan za procjenu uticaja na životnu sredinu utvrđuje obim informacija i nivo detaljnosti informacija koje treba uključiti u elaborat, u skladu sa propisom kojim se uređuje procjena uticaja na životnu sredinu.

Obim informacija koje treba uključiti u elaborat iz stava 7 ovog člana je obavezujući i ne može se naknadno proširivati, osim u slučaju bitnih izmjena projekta, u skladu sa propisom kojim se uređuje procjena uticaja na životnu sredinu.

Ako se u postupku iz stava 1 ovog člana ne utvrdi postojanje značajnih nepredviđenih negativnih uticaja, donosi se odluka da nije potrebna izrada elaborata, u skladu sa zakonom kojim se uređuje procjena uticaja na životnu sredinu.

Ako organ državne uprave nadležan za postupak procjene uticaja na životnu sredinu utvrdi da će projekat vjerovatno izazvati značajne nepredviđene negativne uticaje koji se ne mogu ublažiti, donosi obrazloženu odluku, koja se objavljuje na internet stranici tog organa u skladu sa zakonom kojim se uređuje procjena uticaja na životnu sredinu.

U slučaju iz stava 10 ovog člana, projekat podliježe procjeni uticaja na životnu sredinu, koja se sprovodi u roku od šest mjeseci od dana donošenja te odluke.

Ako je rekonstrukcija postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora predmet postupka odlučivanja o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu ili procjene uticaja na životnu sredinu, takav postupak ili procjena ograničava se na uticaje koji proizlaze iz izmjene ili proširenja u odnosu na postojeći projekat.

Ako je projekat unaprjeđenja elektroenergetske mreže predmet postupka procjene uticaja na životnu sredinu ili postupka odlučivanja o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu, ta procjena se ograničava na uticaje koji proizlaze iz izmjene ili proširenja u odnosu na postojeću infrastrukturu.

Prevladavajući javni interes za projekte obnovljivih izvora energije

Član 11e

Planiranje, izgradnja i korišćenje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, njihovo priključenje na elektroenergetsku mrežu, pripadajuća mrežna infrastruktura, kao i sistemi za skladištenje energije, smatraju se projektima od preovladavajućeg javnog interesa i u interesu javnog zdravlja i bezbjednosti.

U postupcima izdavanja dozvola i drugih odobrenja, uključujući postupke procjene uticaja na životnu sredinu i procjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, projekti iz stava 1 ovog člana imaju prioritet.“

Umanjenje naknade za korišćenje distributivnog sistema električne energije

Član 3

U članu 75 poslije stava 1 dodaju se tri nova stava koja glase:

„Zajednice obnovljivih izvora energije i kupci-proizvođači koji djeluju zajednički imaju pravo na umanjenje naknade za korišćenje distributivnog sistema električne energije, srazmjerno smanjenju korišćenja distributivne i prenosne mreže.

Umanjenje iz stava 1 ovog člana određuje se srazmjerno:

- količini električne energije koja se proizvodi, troši ili dijeli unutar istog dijela distributivnog sistema, i
 - stepenu smanjenja opterećenja i troškova distributivnog i prenosnog sistema.
- Metodologiju za utvrđivanje umanjenja mrežarine propisuje Agencija.“

Član 4

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne”.

**U ovaj zakon prenesena je Direktiva (EU) 2023/2413 Evropskog parlamenta i Savjeta od 18. oktobra 2023. godine o izmjenama Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive 98/70/EZ u pogledu promovisanja energije iz obnovljivih izvora, te o stavljanju van snage Direktive Savjeta (EU) 2015/652.*